

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

Ann. 781.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

619. nuratas) Ecclesiæ implerunt, Regnum literis & morum præstantia floruit. Sed anno Seinlié, simulachrorum sacrifici in Tuncçu, magna vi linguas in transuersum egerunt ad opprimendam calumniis, & conuitiis legem Christianam & anno Sientien exeunte graues in Sicao, iniurias fidei intulerunt. Erat tunc Scelohan (Ioannes) Sacerdotum antistes, & Chielie quidam, & alij ex regione aurea nobiles, Sacerdotes altissimi, & à caducorum cupiditate alieni. Hi rete simul resumere, rupta fila nodis adstringere, soluta retexere, illudque demittere (hoc est Euangelij prædicationem instaurare, vexatione duplici interceptam) indixit magnanimus Hiuenzuncitao Imperator, Principibus quinque vt stationi felici (Ecclesiæ) per se præsentem se fitterent, & repararent altaria; sic restituta est in sedem columna, (Christianæ legis) cùm aliquamdiu prostrata iacuisset, erectaque in altum firmiter, caput gloriosius extulit. Sub initium anni Tienpao iustus est Caoliesu, veras Imperatorum quinque effigies (ex profapia Tam, quorum erat Hiuen numero sextus) in Ecclesia collocare, quibus illuminata est vt sole terra, & quod celebrius id perageretur, solidos centum ex serico pannos Ecclesiæ offerre. Quanquam præsens non adsit draconis barba adsunt eius arcus, & gladij. (Videtur inuere, imaginibus Regum solis, quorum est tesserarium scutum Draco, abundè inesse ad defensionem, quantumuis ij absint. Anno tertio Tienpao, Sacerdos Chieho stellarum ductu in Regno Taciti (Iudeæ) ad nascentem solem (versus Orientem) in Sinas iter instituit, eoque peruenit. Mandauit Imperator Sacerdotibus Lohan, & Pulun (Ioanni, & Paulo) septemque alijs, & sublimi virtute Chieho, vt in Himchin, locum palatij regij conuenirent ad ritus suos obeundos. Pendebant illic in tabulis draconis literæ (Imperatoris verba in fidei commendationem) pretiosæ, purpureo, & cœruleo digestæ, stylus Regius (rescriptum regium) areæ spatium implebat, splendebatque ex loco edito inibat solis. Tantum beneficium, ac donum æquat altitudinem montium ad austrum (incertum quos montes intelligat) & profundum Orientalis Oceani. Nihil dicta lex quod non sit factu dignum; nec potest iustus quin eam obseruet, eamque obseruando gloriosam memoriam assequatur. Imperator Sozum insistens vestigijs, extrui præcepit Ecclesiæ illustri legis (Christianæ) in Limuu, & quinque alijs vrbibus. Felicem exegit ætatem eiusque opera in gloriosis numerantur. Taizun Imperator prosperitatem in sua tempora renexit, & placida pace rexit imperium. Natali quolibet (Regis, an Christi ignoratur) mittebat odorum cœlestium ingentem copiam, ad renouandam memoriam magnorum operum, & cunctis illustribus (Christianæ legis) vt honoraret illos prolixius, sustentationem assignabat (de mensa sua cibos) ita res habet, & cum cœli natura incorporatur sanctus (Rex cœlum imitatur) vtque cœlum producit omnia, & largè dispensat, simili modo Rex in suorum sustentationem. Nostro æuo Chienciun, modis octo claros & obsecuro

Cœpit regnare 719.

Ann. 757.

Ann. 764.

Ann. 781.

ros (bonos & reos) remunerat , & plectit ; sed nouem alios vsurpat , ad amplificandam Illustrem legem (i. Christianam) vnde in regiones cœruelas (longinquas) se portexit . Bene illi precemur ; id enim fecisse cor eius pudore haudquaquam erubescet . Ad summam enasit virtutis absolutæ , humilis , quietis amans , procliuis ad veniam , in omnes misericors , & tantæ liberalitatis vt ab ea excludatur nemo . Mirabilia sunt legis nostræ effecta , & opera vt habet cœlum constanti pulchrô que ordine statas , velut scalæ vnus gradus , pluuiarum vices , ac temporum , sic probè in ea educati , omnes sunt perfecti viuentes virtute , defuncti læticia . Inest illustri legi hæc vis , & hoc meritum , quamdiu in iis qui eam profitentur , cum præceptis facta rectè consentiunt . Ysu Sacerdoti dignitates & titulos Chinzu &c. attribuit , vestem illi dedit purpuream (alij interpretantur violaceam) erat autem Ysu legis strenuus propagator , pacificus , gaudens benè omnibus facere , operarius diligens in omni virtute . Venit in Sinas ex Vamsceecim (nescitur quis locus sit) magnitudine animi , nominatissimas peruasit generationes ; scientias promouit in decem Prouinciis ; habitauit primum in Regia , postmodum etiam locum inter Regum inuenit monumenta . Supremum agebat armorum Præfectum in exercitu Sofan , domini Tuemyami , nomine Cozuy . Socium illi Rex Sozun attribuit , & contubernalem eiusdem tentorij militaris Ysum , sed viuendi formam Cozuy gratia minimè mutauit . Dentibus sibi & vnguibus valebat ; exercitui oculis , & auribus . Rem sibi haudquaquam faciebat ; imò in alios quicquid haberet elargiebatur . Ecclesiæ Lingen vasarium obtulit pretiosum ; Ecclesiæ Cechi , tapetes ex auro contextos , & serico . Instaurauit vetustas aedes sacras ; fundauit Domum legis (dicendæ forsitan , aut populo tradendæ) eiusque porticus , atria , & cameras ornauit tanquam Phasianos , qui multiplici colore turmatim volant . Et in operibus beneficentiæ se exercuit , alios non minus quàm seipsum amando vt à Porta Illustri (hoc est Magisterio legis Christianæ) Ecclesiarum quatuor , quotannis cogebat Sacerdotes , ministrabatque illis ex intimo corde , suggerens iis magna veneratione quod erat iis in dies quinquaginta necessarium ad fouendam vitam , quotquot ad eum ventissent reficiebat famelicos ; vestiebat nudos , curam gerebat ægrotorum , sepulturam defunctis , & requiem satagebat Taso , (Bonzius antiquus largitionibus in pauperes insignis) magnam suis misericordiis assecutus est famam , sed eò minimè perueniunt quò viri huius Ysu misericordias vident pertigisse candidarum vestium illustres (Neophyti scilicet) quare congruum fuit , eius hoc in saxo statuere splendidum & durabile monumentum .

Resumo igitur & aio , carentem principio verum Deum , immobilem , purissimum , sempiternum , creando , rebus dedisse principium , nudasse terram , cœlum extulisse ; vnã ex personis (diuinis) factam generatione visibilem , in hominem corporatam , & solis instar orientis

Eadem sed breuius reperuntur.